

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.385/2015/38.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2015. november 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A különösen nagy értékre, üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2015. február 11. napján kihirdetett 25.B.612/2010/478. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak közül III.r. és (volt) IV.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

III.r. vádlott szabadságvesztés büntetését 1 (egy) év 10 (tíz) hónapra enyhíti és a büntetés végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti.

IV.r. vádlott szabadságvesztés büntetésének végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti.

III.r. és IV.r. vádlottaknál a közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezést mellőzi és megállapítja, hogy e vádlottak a büntetés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 35.000 (harmincötezer) Ft - az államot terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

I. Az elsőfokú ítélet rendelkezéseinek lényege a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában

A Debreceni Törvényszék

I.r. vádlottat

- 12 rb. üzletszerűen, - 2 esetben folytatólagosan, 1 esetben kísérletként elkövetett - csalás büntette (9 esetben Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont, 3 esetben Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont),
- 1 rb. költségvetési csalás büntettének kísérlete (Btk. 396. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés a) pont),
- 1 rb. tartozás fedezetének elvonása büntette (Btk. 405. § (1) bekezdés, (2) bekezdés),
- 6 rb. egyedi azonosító jellel visszaélés büntette (Btk. 347. § (1) bekezdés a) pont),
- és 4 rb. magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 4 év 8 hónap börtönbüntetésre, 5 év közügyektől eltiltásra, és 5 évi időtartamra a gazdálkodó szervezet általános vezetői tisztségviselői minőség betöltésétől eltiltásra;

az ismeretlen helyen tartózkodó II.r. vádlottat a távollétes eljárás szabályai szerint

- 1 rb. bűnsegédként, üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntette (Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont),
- 5 rb. társtettesként, üzletszerűen, bűnszövetségben elkövetett csalás büntette (1 esetben Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont, 1 esetben Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (4) bekezdés b) pont, 3 esetben Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (3) bekezdés b) pont),
- 1 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont),
- és 1 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 2 év 10 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra;

III.r. vádlottat

- 1 rb. üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntette (Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont), és
- 7 rb. üzletszerűen, részben bűnszövetségben - 4 esetben társtettesként elkövetett - csalás büntette (3 alkalommal Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont), 1 esetben Btk. 373. § (1), (2) bekezdés ba) és bc) pont, (4) bekezdés b) pont, 3 esetben Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bc) pont, (3) bekezdés b) pont) miatt halmazati büntetésül 2 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra;

IV.r. vádlottat

- 2 rb. bűnsegédként, üzletszerűen, részben folytatólagosan elkövetett csalás büntette (1 esetben Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) és c) pont, (5) bekezdés b) pont, 1 alkalommal Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (4) bekezdés b) pont),

- 1 rb. üzletszerűen elkövetett gazdaság bűntette (Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont), és
- 5 rb. - 4 esetben bűnsegédként, 1 ízben felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtönre, 2 év közügyektől eltiltásra és 2 évi időtartamra a gazdálkodó szervezet általános vezető tisztségviselői minőség betöltésétől eltiltásra ítélte.

I.r. és IV.r. vádlottat az 1 rb. számvitel rendje megsértésének vétsége (1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés b) pont) miatt emelt vád alól felmentette.

Beszámította a szabadságvesztés tartamába a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy I.r. és II.r. vádlottak a büntetés kétharmad, III.r. és IV.r. vádlottak a fele részének kitöltése után bocsáthatók feltételes szabadságra.

A vádlottakat részben kötelezte a magánfelek által előterjesztett polgári jogi igény és az eljárási illeték megfizetésére, míg a kárigény egy részének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. tulajdonában álló kismarosi ingatlanra vagyonekobjást rendelt el, míg több ingatlan tekintetében a zár alá vételt a magánfelek igénye kielégítésének biztosítására fenntartotta. Több bankszámlára elrendelt zár alá vételt azonban feloldotta. Rendelkezett a lefoglalt bűnjeltárgyakról és a bűnjogi költség viseléséről.

II. Az ítélet elleni fellebbezések és az azokra tett észrevételek

Az ítélet ellen I.r. vádlott és védője a vagyonekobjás alkalmazása és a polgári jogi igény érdemi elbírálása miatt, a büntetés enyhítése érdekében, az ismeretlen helyen tartózkodó II.r. vádlott védője elsősorban felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítéséért, III.r. vádlott és védője a vagyonekobjás mellőzése és a büntetés enyhítése végett, IV.r. vádlott és védője részbeni felmentés és a vagyonekobjás mellőzése céljából, valamint a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezéseket sérelmezve jelentettek be fellebbezést. Az ügyész nem élt jogorvoslattal. V.r., VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak és védőik sem terjesztettek elő fellebbezést, így e vádlottaknál az ítélet első fokon jogerőre emelkedett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.399/2018/14-I. számú átiratában az eljárást törvényesnek, a tényállást megalapozottnak, a bűnösség megállapítását és a büntetéskiszabást, illetve a járulékos kérdésekben hozott rendelkezéseket is helyesnek tartva a törvényszék ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

I.r. vádlott védője jogorvoslatát a másodfokú eljárásban írásban részletesen indokolta (27. sz. másodfokú bírósági irat), melyben a büntetés nagymértékű enyhítésére, a vagyonekobjás mellőzésére és a sértettek polgári jogi igényének egyéb törvényes útra utasítására tett indítványt. Beadványában előadta, hogy a vádlott részletes, feltáró jellegű beismerő vallomást tett, kitérve társai szerepére is, hangsúlyozva, hogy felesége, IV.r. vádlott nem tudott arról, miszerint bűncselekmény elkövetéséhez nyújt segítséget. A büntetés kiszabása során az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelő nyomatékkal az igen

nagymérvű, 12-13 éves időmúlást, mint ahogy a kiskorú gyermekes családi állapotot, a bűnösségre kiterjedő beismerő vallomást és a megbánást sem. A büntetési tétel középértékéhez közelítő szabadságvesztés ezért eltúlzott, álláspontja szerint a törvényi alsó határhoz közelítően enyhítése indokolt azzal, hogy a vádlott a szabadságvesztés fele részének letöltése után már feltételes szabadságra legyen bocsátható, melyet már önmagában az időmúlás is indokol. A védői érvelés szerint nem nyert igazolást a perben, hogy a hrsz-ú ingatlant a vádlott bűncselekményből származó vagyonból szerezte meg. Erre ugyanis nem lehet abból következtetni, hogy a hétvégi házban kívánt elrejtőzni. Ezen ingatlan vagyonekbejöttére ezért tévesen került sor. A védelmi okfejtés szerint tévedett továbbá az elsőfokú bíróság, amikor a sértettek bizonyítékokkal kellően nem alátámasztott polgári jogi igényét érdemben elbírálta, figyelemmel arra is, hogy a jogosult sértettek egy része már nem is létezik és nem tisztázottak az igényekkel kapcsolatosan előterjesztett pontos adatok, így az sem, hogy mikor és milyen foglalkozások történtek, illetve mi lett a lefoglalt vagyontárgyak sorsa. Ezen okok miatt a polgári jogi igényt érdemben elbíráló részek hatályon kívül helyezése és a polgári jogi igények érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása indokolt.

IV.r. vádlott védője beadványában (28. számú másodfokú irat) a részbeni felmentésre, a büntetés enyhítésére, pénzbüntetés alkalmazására, a mellékbüntetések mellőzésére és a sértetti polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítására irányuló fellebbezést fenntartotta. A védő kifejtette, hogy a törvényszék a XV. tényállás kivételével - melynek elkövetését a vádlott beismerte - helytelen ténybeli következtetéssel állapította meg a tényállást és tévesen vont következtetést a bűnösségre. A rendkívül hosszan tartó büntetőeljárásban ugyanis nem lehetett kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a IV.r. vádlott tudata átfogta, miszerint jogellenes, bűncselekményt megvalósító terhelti magatartáshoz nyújt segítséget. Ezen okok miatt a vádlott javára eltérő tényállás megállapítása és nagy részbeni felmentése indokolt. A bűnösség szűkülése folytán, figyelemmel az enyhítő körülmények nyomatékára is, a büntetés enyhítése szükséges. A büntetés céljai pénzbüntetéssel is elérhetők, emellett a mellékbüntetések mellőzését és a sértetti polgári jogi igények egyéb törvényes útra utasítását indítványozta.

III.r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában (32. számú másodfokú irat) a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, valamint a cselekmény minősítését nem vitatta. Álláspontja szerint azonban a bíróság a büntetés kiszabása során az enyhítő tényezőknek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot és a polgári jogi igénnyel kapcsolatosan a késedelmi kamatfizetés kezdőidőpontjára vonatkozó rendelkezés sem elfogadható. Az egyéniesítés követelményét szem előtt tartva nyomatékos enyhítő körülmény a beismerő vallomás, az időmúlás, a büntetlen előélet, az egy kiskorú gyermek eltartásának kötelezettsége, a megromlott egészségi állapot mellett a kifogástalan életvitel és a bűncselekmény elkövetésében az alárendelt szerep. A jelentős súlyú enyhítő tényezőkre tekintettel a büntetés enyhítését, a vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazását kérte a késedelmi kamat esedékességi időpontjának méltányos megváltoztatása mellett.

A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartva az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

I.r. vádlott védője a nagymérvű időmúlásra tekintettel a büntetés lényeges enyhítését és annak megállapítását kérte, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra legyen bocsátható.

II.r. vádlott védője a jogorvoslatát szintén fenntartotta.

III.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartva az ítélet enyhítésére, a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére és a polgári jogi igényrel kapcsolatban a kamatfizetés esedékességi időpontjának a vádlott javára kedvezőbb megváltoztatására tett indítványt.

IV.r. vádlott védője a perorvoslat írásbeli indokait perbeszédében szintén fenntartotta és a büntetés lényeges enyhítését indítványozta, a mellékbüntetések mellőzése és a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása mellett.

A nyilvános ülésen megjelent III.r. vádlott felszólalásában a büntetés enyhítését kérve megbánását hangoztatta, IV.r. vádlott pedig szintén enyhítést indítványozva az öt kiskorú gyermek eltartására hivatkozott.

III. A felülbírálat

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése és a Be. 349. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve teljes terjedelemben felülvizsgálta. A másodfokú bíróság a törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is. A felülbírálat a I.r. és IV.r. vádlottakra vonatkozó felmentő ítéleti rendelkezésre ügyészi fellebbezés hiányában a Be. 348. § (2) bekezdése szerint nem terjedt ki, a részfelmentésekre nézve az anyagi jogerő beállt.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a megismételt eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan relatív jellegű eljárási szabálysértést, mely az érdemi felülbírálatot kizárná. A bíróság ugyanakkor részben eltért az eljárási szabályoktól a következők szerint.

A 2012. január 9-i tárgyaláson (17.sz.jkv.) a tanúkat szükségtelenül figyelmeztette a mentő körülmény elhallgatásának törvényi következményeire. Mindez irányadó a 2012. február 13-i és február 15-i (68.sz.jkv.), a 2012. március 26-i, március 28-i (90.sz.jkv.), a 2012. május 14-i, a 2012. május 16-i (99.sz.jkv.), a 2012. június 27-i (125.sz.jkv.), a 2012. augusztus 29-i (153.sz.jkv.), a 2012. szeptember 10-i, 12-i, (156. sz.jkv.), a 2012. október 31-i (234.sz.jkv.), a 2012. november 19-i (245.sz.jkv.), a 2013. január 7-i, 9-i (264.sz.jkv.) tanúbizonyításra, valamint az írásbeli tanúvallomásokkal kapcsolatos, figyelmeztetéseket tartalmazó okiratokra is.

A Be. 85. § (3) bekezdése 2011. március 1-jétől hatályosan már nem írja elő a felhívott figyelmeztetést. A már hatálytalan eljárásjogi rendelkezés alkalmazásának a Be. 11. § (1) bekezdése értelmében nyilvánvalóan nincs helye. A helytelen gyakorlat súlyát növeli, hogy hosszabb időn keresztül alkalmazott hatálytalan törvényt a bíróság.

Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó.

A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logikai szabályai szerint értékelte. Vizsgálta a vádlotti vallomások - melyek közül kiemelt jelentőségűek voltak a részbeni terhelti beismerő vallomások, különösen I.r. vádlott nagy részben feltáró jellegű, a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomása -, a releváns tanúvallomásokat és okirati bizonyítékokat. A részben nem vitásan ellentmondó tartalmú bizonyítékokat egyenként és összességében is igen alaposan és mélyrehatóan elemezte és mérlegelte, mely bizonyíték értékelő tevékenységgel a másodfokú bíróság egyetértett.

A törvényszék döntése során figyelembe vette a vádlottak javára és terhére szóló bizonyítékokat is. I.r. és III.r. vádlottak alapvetően beismerő vallomást tettek, melyeket megerősített a tanúbizonyítás anyaga (elsősorban tanúvallomása) és a nagyszámú okirati bizonyíték is. IV.r. vádlott, a jelentősebb tárgyi súlyú, vagyon elleni bűncselekmények elkövetésében való részvételt tagadta, büntetőjogi felelősségét csak és részére kibocsátott valótlan tartalmú munkáltatói igazolásokkal kapcsolatban ismerte el. A felelősséget tagadó védekezést a törvényszék megalapozottan, meggyőző indokokkal vetette el. E védekezést egyrészt közvetlen bizonyíték, nevezetesen I.r. vádlott nyomozási és alapeljárásban tett vallomása, részben II.r. vádlott vallomása, másfelől a megállapított tényekből helyes ténybeli következtetéssel megállapítottak is cáfolják, az elsőfokú bíróság e körben is részletes, aggálymentes, az iratok tartalmának megfelelő indokolást adott. Nem tekinthető életszerűnek és nem elfogadható, hogy a I.r. vádlottal igen közeli kapcsolatban álló, ügyeinek vitelében aktívan résztvevő, az ügyleteket nem vitásan átlátó terhelt ne tudott volna az I.r. vádlott bűnös szándékáról. Ezt az eljárásban az I.r. vádlott is megerősítette. Vallomását ugyan a megismételt eljárásban a IV.r. vádlott javára módosította, azonban az életszerű, részletekbe menő, terhelő vallomás valótlanságának az általa hivatkozott, magánéleti okokból eredő harag nem lehet megfelelő indoka.

Az ítéletben foglaltaktól eltérő tényállás megállapítására és a felmentésre irányuló védelmi fellebbezés (II.r. vádlott és IV.r. vádlott védelmi perorvoslata) a bizonyítékok értékelésén keresztül támadta a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §). Kiemeli az ítélőtábla, hogy a bizonyítási eljárást lefolytató és a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló, majd értékelő elsőfokú bíróság a ténybíróság. Főszabályként a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Kivételt képez, ha az ítélet megalapozatlan, de jelen esetben a kifejtettek miatt ez nem rögzíthető. A másodfokú bíróság revíziós lehetőségei ténykérdésben szűkebbek, mint

jogkérdésben. A formál logikának, a szillogizmusnak megfelelő, okszerű bizonyíték-értékelő tevékenységet, az elsőfokú bíróságnak az ítélethozatalhoz vezető, jelen esetben megalapozottnak ítélt gondolati folyamatát a másodfokú bíróság nem bírálhatja felül. A bizonyítékok felülmérlegelését a tényálláshoz kötöttség szabályai kizárják. Ezen okok folytán nem lehetett eredményes az eltérő tényállás megállapítását célzó védelmi fellebbezés.

Az elsőfokú bíróság az elbíráláskor hatályos törvény, a Btk. helyes alkalmazásával törvényesen vont következtetést a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére. A törvényszék az ítélet 119. oldal 1-2. bekezdésében részletes és alapvetően helytálló indokolást adott a tekintetben, hogy az új törvény milyen okok folytán eredményez enyhébb elbírálást. Az indokolás (119.o. 2. bekezdés 8-10. sor) csak annyiban helyesbítendő, hogy a számviteli fegyelem alapeseti vétségi alakzatának dekriminalizációja önmagában nem meghatározó, mert a bíróság a Kúria által kialakított egységes gyakorlat szerint egy ún. kétlépcsős folyamatban dönt az alkalmazandó büntető törvényről. Bűnhalmazatban álló bűncselekmények esetén, mint jelen esetben ugyanis a Btk. időbeli hatályának alkalmazása során elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy valamennyi vád tárgyává tett cselekmény az új büntetőtörvényi rendelkezés szerint is bűncselekmény-e. Amennyiben van olyan cselekmény, amely már nem az, akkor ennek jogkövetkezményét le kell vonni, és csak a többi bűncselekmény vonatkozásában vizsgálandó, hogy azokra összességében nézve az új rendelkezések enyhébb elbírálást tesznek-e lehetővé (BH2013.232, Kúria Bhar.II.1513/2012/9.). A többi, azaz a bűnösség kimondásával érintett bűncselekmények vizsgálatánál az elsőfokú bíróság törvényesen járt el, mert az értékhatárok változása, a feltételes szabadság kizárására vonatkozó szabályok módosulása, a feltételes szabadságra bocsáthatóság kedvezőbb normái, a tartozás fedezetének elvonása büntetténél a büntetési tétel csökkenése együtt olyan tényezők, melyek folytán egyértelműen megállapítható, hogy az új büntető törvény enyhébb az elkövetéskor hatályos anyagi jogszabályhoz képest.

A törvényszék helyesen döntött a jogorvoslatot előterjesztő vádlottak bűnösségéről és a cselekmények jogi minősítése is megfelel az anyagi jognak. Az ítéletben a bűnösség kérdésében és a konkrét cselekmények minősítéséről is megalapozottan, részletesen számot adott.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárta és azoknak megfelelő nyomatékot tulajdonítva tett arányos, a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő büntetést szabott ki I.r. és II.r. vádlottak vonatkozásában. E terhelteknél az előéleti adatokra és az elbírált bűncselekmények tárgyi súlyára tekintettel a büntetés az időmúlás ellenére megfelel a büntetési céloknak. A büntetés lényeges enyhítése e két vádlottnál nem indokolt, ezért az arra irányuló védelmi fellebbezést a másodfokú bíróság nem találta alaposnak.

III.r. és IV.r. vádlott büntetése azonban túl szigorú, ezért fennálltak az enyhítés feltételei. Az elsőfokú bíróság IV.r. vádlottnál tévesen értékelte súlyosító körülményként büntetett előéletét, mert amint arra a védő alappal hivatkozott és az ítélet 18. oldala is rögzíti, nevezett az elkövetéskor büntetlen volt. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a

rendkívüli időmúlásra és a feltárt kedvező alanyi tényezőkre figyelemmel, e két vádlottal szemben a büntetési célok enyhébb büntetéssel is elérhetők. A büntetőeljárás alapvetően a vádlottak önhibáján kívül, oly mértékben elhúzódott, hogy ezen időmúlás miatt csorbult a terheltek büntetőjogi felelősségének ésszerű időn belül történő elbírálásához való joga, amit a bíróságnak a büntetés kiszabásában kellett kompenzálnia. Valamennyi vádlott büntetése, ezen szempontra figyelemmel lett kiszabva.

Ezért az ítélet tábla III.r. vádlottnál a szabadságvesztés büntetés tartamát - szem előtt tartva az ítéleti belső arányosságot is - a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontjában írt egyfokú leszállást alkalmazva mérsékelte. Lehetőséget látva egyben e vádlott, valamint IV.r. vádlott vonatkozásában is a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján az 1 év 10 hónapos, illetve az 1 év 8 hónapos büntetés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztésére, azaz feltételes elítélés alkalmazására. A részbeni beismerő vallomás mellett igen releváns, hogy III.r. vádlott a nyilvános ülésen is jól érzékelhetően megbánta a cselekményt, életvitele rendezett, míg IV.r. vádlott hosszabb idő óta szintén törvénytisztelő életmódot folytat és őt kiskorú gyermek eltartásáról kell gondoskodnia. A felhívott alanyi körülmények és az eljárás elhúzódása, figyelembe véve az eset összes körülményét, alapot adnak a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére. Emellett a másodfokú bíróság a törvényi előfeltételek hiányában a közügyektől eltiltás mellékbüntetését a két vádlottnál mellőzte. Megállapította továbbá, hogy a büntetés végrehajtásakor a vádlottak a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjának fő szabályai szerint bocsáthatók feltételes szabadságra, az enyhítés mellett ugyanis a Btk. 38. § (3) bekezdésében szabályozott kedvezmény alkalmazásának már nincs helye.

A törvényszék I.r. és IV.r. vádlottakat törvényesen tiltotta el foglalkozás gyakorlásától. A mellékbüntetés alkalmazásának ugyanis valóban fennállnak a feltételei. A bűncselekmények elkövetésére részben a gazdasági szervezet vezetését jelentő foglalkozás gyakorlásával került sor. A foglalkozási szabályok szándékos megsértésében mindkét elkövető szándékosan közreműködött.

A törvényszék az anyagi jogszabálynak megfelelően határozott I.r. vádlott vonatkozásában kismarosi házas ingatlanjának elkobzásáról. Az irányadó tényállás tükrében a törvényszék megalapozottan állapította meg, hogy e vagyont a vádlott a bűncselekmények elkövetésével összefüggésben szerezte. A cselekmények elkövetési ideje, módja, jellege, a terhelt illegális anyagi forrásai, valamint a vagyonszerzés ideje alapján erre okszerűen vonható következtetés.

Törvényes a vezsenyi, a szolnoki és a túrkevei ingatlanokra elrendelt zár alá vétel fenntartása is a magánfelek polgári jogi igénye kielégítésének biztosítása érdekében.

A rendelkező rész szerint a polgári anyagi és büntető perjogi szabályok szerint került sor egyes magánfelek polgári jogi igénye érdemi elbírálására is. A kártérítés megítélésének fennálltak a civiljogi és a büntető perrendi feltételei, sőt az irányadó tényállás tükrében a büntetőeljárás szabályainak megfelelően az igényeket el is kellett érdemben bírálni. Az ítélet tábla nem észlelt olyan anyagi jogi, vagy eljárásjogi akadályt, mely kizárta volna a büntetőeljárásban a kárigény érdemi elbírálását. Helytálló a késedelmi kamat esedékességének meghatározása is.

Eltérően III.r. vádlott védőjének érveitől, az ítéletábra „méltányossági alapon” nem látott lehetőséget a kamatfizetési kötelezettség tekintetében későbbi időpont megállapítására. Kétségtelen, hogy az eljárás, alapvetően a vádlottaktól független okból, igen jelentősen elhúzódott. Mindez viszont nem vezethet a polgári anyagi jogi norma és a büntető perrendi szabályok figyelmen kívül hagyásához. A Ptk. 6:532. §-a szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, a kötelezett károkozó ettől az időponttól fogva késedelembe kerül és kamatfizetésre kötelezett. A kötelezett magatartása, a büntetőeljárás elhúzódása nem vezethet az elsőfokú bíróság törvényes rendelkezésének megváltoztatásához.

Az elsőfokú bíróságnak az egyéb bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről szóló döntése mindenben megfelel a büntetőeljárás szabályainak.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alkalmazásával - helyes indokainál is fogva - helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védői közreműködéssel kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet az eljárás megismétlése miatt a Be. 403. § (5) bekezdésére figyelemmel a Be. 339. § (1) bekezdése szerint az állam visel.

Debrecen, 2015. november 4.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk.
előadó bíró

. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 25.B.612/2010/478. számú ítélete I.r., II.r., III.r. és (volt) IV.r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú ítéletben írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és a III.r. és IV.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2015. november 4.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelűl
tisztviselő